

نوز جان بیگم میرزا کو نشانها فرستاده تاکید فرمودند که ز نهار الف ز نهار بیدولت و مردم اورا پیرامون قلعه نگذارند برج
 و باره بر استحکام داده او اسے حقوق لازم شناسدہ سے نکند کہ دغ لعنت و کفران نعمت بر ناصیہ سیادت و عزت او نشیند
 الحق خوب استحکام داده و سامان قلعه مذکورہ بمرتبہ ایست کہ مرغ اندیشہ بیدولت بر جوشی آن تواند پروا نکرد و تخیل آن بزودی
 ممکن و میسر باشد بالجمله چون بیدولت شرقاً نام ملازم خود را نزد مشارالیه کہ فرستاده بہ ترتیب مقدمات بیم و امید از راه برده
 مقرب نمود کہ چون بگرفتن نشان و قلعت فرستاده بودہ است از قلعه بزیر آید دیگر اورا بالاسے قلعه نگذارند آن بے سعادت بگرد
 رسیدن شرقاً حقوق تربیت و رعایت را بر طاق نسیان نہادہ بیضایقہ و مبالغہ قلعه را بشرقیہ سپردہ خود با فرزند ان بر آمدہ
 نوز بیدولت رفت بیدولت اورا منصب چارہزاری ذات و علم و تقارہ و خطاب مرتضیٰ خانی بد نام ازل و ابد مطعونین
 و دنیا ساخت القصد چون آن بخت برگشتہ بپایہ قلع اسیر رسیدہ خان خانان و داراب و ساکنان و لا بد نہاد اورا با خود بالاسے قلعه
 و سہ چار روز در آنجا بسر بردہ از آذوقہ و سایر مصالح قلعه داری خاطر و اپرداخت قلعه را بگوپال و اس نام را چوت کہ سابق
 و کر سر بلند را سے بودہ و در ہنگام رفتن دکن ملازم او شدہ بود سپردہ عورات و اسباب زیادتی را کہ با خود گردانیدن متعذر
 بود در آنجا گذاشت و ہر سہ شکوہ خود را با اطفال و کینز چند ضروری ہمراہ گرفت اول قصدش این بود کہ خان خانان و داراب را در
 بالاسے قلعه مجوس وارد و آخر را سے او برگشت و با خود فرود آورده بہ پرہان پور شانت بہ درینو لا لعنت اللہ گمراہ با جان جهان
 اوبار و نحوست از سورت آمدہ با و پیوست از غایب اضطرار سر بلند را سے سپر را سے ہونج ہا طوہ را کہ از بندہا و راجو تان
 مردانہ صاحب الوش است در میان داده برسل و رسائل حرف صلح مذکور ساخت مہابت خان گفت کہ تا خان خانان نیاید
 صلح صورت پذیر نیست بکی مقصدش آنکہ باین وسیلہ آن سرگردہ محتمل را کہ سر حلقہ ارباب فساد و عناد است از وجود اسازد
 بیدولت ناچار اورا از قید بر آورده بسوگند مصحف اطمینان خاطر خود نمودہ بکیت دلجویی و استحکام و عہد سوگند بیرون محل برده محرم
 ساخت وزن و فرزند خود را پیش او آورده انواع و اقسام الحاج و زاری بکار برد خلاصہ مقصودش آنکہ وقت ماتنگ شدہ و کار
 پر شواری کشیدہ خود را بشما سپردم حفظ عزت و ناموس ما بر شماست کاری باید کرد کہ زیادہ برین خواری و سرگردانی نکشم خان خانان
 بفریب صلح از بیدولت جدا شدہ متوجہ لشکر ظفر افتر گردید مقرر یافت کہ مشارالیه در ان طرف آب بودہ بر اسلات ترتیب مقدمات
 صلح نماید تقصیرا پیش از رسیدن خان خانان بکنار آب چندلی از بہا و در ان جلادت قرین و جوانان نصرت آئین شے قابو یافتہ
 از جایکہ متہوران فافل بودند عبور نمودند از شنیدن این خبر ارکان نہت ترزل پذیرفت و بیرم بیگ تو انست پاسے خلاصت

و جہالت برجا داشته بہ دفعہ و مقابلہ پرداخت تا بر خود بچند کس از آب بسیار گذشت و در بہان شب مفسدان سپاہ تخت مانند
 بنات الفتن از ہم پاشیدہ راہ گریز سپردند خان خانان از نیرنگی اقبال بے زوال در ششدر حیرت افتاد نہ روسے فتن
 نہ اسے آمدن بہ درین وقت مکر نوشتہ ہاسے فرزند اقبال مند مینی بر تنبیہ و رہنمونی سعادت شملہ و لاسا و ہمالت پے در پے
 رسید خان خانان از صفحہ احوال بیدولت صورت یاس و لفتش اوبار در یافتہ توسط ہما بت خان بخدمت فرزند اقبال
 شتافت و بیدولت از رفتن خان خانان و عبور لشکر منصور از آب زبده و گرختن بیرم بیگ و قوف یافتہ دل پاسے داد
 با وجود طغیان آب و شدت باران بحال بتاہ از راہ بہت گذشتہ بجانب دکن روانہ شد درین ہرج مرج اکثر سے از
 بندہ اسے بادشاہے و ملازمان او کام ناکام جدائی اختیار نمودہ از ہمراہی او باز ماند چون وطن جاوہر اسے داد و سے
 رام و آتش خان در سر راہ بود بہت مصحلت خویش چند منزل رفاقت نمودند اما جاوہر اسے بار و سے او نیامد و با فاصلہ یک
 منزلی از پے میرفت و اسبابیکہ مردم درین اضطراب و ہول جان می گناشتند او خاندی می کرد و روزے کہ از ان طرف آب
 روان می شد ذوالفقار خان نام ترکمان را کہ از خدمتگاران نزدیک او بود بطلب سر بلند خان افغان فرستادہ پیغام گذارد
 کہ از نیک مردے و راست عہدی تو دوری نماید کہ تا حال از آب نگذشتہ آبرو سے مردان و فاسد مرا از بے وقاسے
 ہیچ کس چنان گران نمی آید کہ از تو مشارالہ در کنار آب سوار ستادہ بود کہ ذوالفقار خان رسیدہ تبلیغ رسالت می نماید سر بلند خان
 جواب شخص نداد و در فتن و بودن ستر و دو متفکر بود در ان وقت از روسے اعراض می گوید کہ جلوی اسب مرا بگذار ذوالفقار شہر
 کشیدہ بر کرد و حوالہ میکند در نیال کی از افغانان نیزہ کوتاہ دستہ را کہ اہل ہند بر چہ پیگویند در میان حائل میسازد و ضرب تیغ بر چہ خوردہ لوگ شہر
 بر کمر بلند خان گذارہ نیزہ سرد و بعد از بر نہ شدن شہر افغانان هجوم آوردہ ذوالفقار را پارہ پارہ میسازد سپہ سلطان محمد قرچی کہ خواص بیدولت و ہمایر
 آشنائی دو ہتی بے اجازت بیدولت ہمراہ او آمدہ نیزہ بقتل می رسد بالجملہ چون خبر آمدن او از بہ خان پور و در آمدن عساکر منصور شہر
 مذکور استماع افتاد خواص خان را بر جملہ استعمال نر و فرزند اخلص کیش فرستادہ تاکید بیش از بیش فرمود کہ زینہار بچہ کشائی
 این مرادات تسلی نگشتہ ہمت بران مصروف دارد کہ یا اورا زندہ بدست آرد یا از قلمر و با و شاہے آوارہ سازد چون
 مذکور می شد کہ اگر ازین طرف کار بر وتنگ شدہ غالب ظن آنست کہ از راہ الکہ قطب الملک خود را بولایت او ڈیوے و بنگالہ
 اندازد و بحساب سپاہ گری نیز معقول می نمود بنا بر حزم و احتیاط کہ از شہر الٹا جان داری است میسز ارتم را بصاحب صوبگی الٹا باد
 اختصاص بخشیدہ خصصہ آنصوب فرمود کہ اگر بحسب اتفاق نقش چنین نشیند از مصالح آشکار باشدہ در نیوالا فرزند خان جہان

ارغمان آمدہ دولت زمین بوس دریافت ہزار ہر صیفہ ندر و یک تھلہ بعلی کہ یک لک روپیہ قیمت داشت یا یک عدد مروارید
 و دیگر اجناس برسہ پیشکش گزارانید بہتم خان خیل مرحمت نمودم نہم آبان ماہ الہی خواص خان عرض داشت شاہزادہ و ہماختان
 را آوردہ عرض داشت کہ چون آن فرزند بہ برہان پور رسید با آنکہ بسیاری از مردم بنا بر شدت باران و بر آمدن او عقب ماندہ
 بودند بوجہ حکم بے تامل و توقع اذاب گذشتہ بہ تعاقب بید دولت علم اقبال بر فراحت و بید دولت از شنیدن این خبر جاگاہ
 سرا سیمپٹ مسافت می نمود و از شدت باران و افراط لای و گل و کوچ پے در پے چاروائی بار بردار از کار رفتہ بود از ہر کس
 ہرچہ در راہ می نامد باز پس نمی گردید و او با فرزندمان و متعلقان نقد جان غنیمت شمرده یا اجناس نمی برداشتند عساکر اقبال از
 گریہ ہنگام گذشتہ تا پرگنہ رنگوٹ کہ از برہان پور قریب چہل کر وہ مسافت است بہ تعاقب او شتافتند و باین حال تا قلعہ ماہو
 رفت و چون دانست کہ جاوہر اسے و او دسے رام و ساکنہ کنیان بیش ازین باور یافت نخواہند کرد پر وہ آزر م نگاہداشتہ
 انہار از نصحت نمود و فیضان گمان بار بار اجمال و انتقال و قلعہ مذکور با او دسے رام سپردہ بجانب ولایت قطب الملک
 روانہ شد چون بر آمدن او از قلمرو بادشاہے تحقیق پیوست فرزند سعادت مند بصوابید ہماست خان و ساکنہ دولت خواہان
 از پرگنہ مذکور عنان مراجعت معطوف داشتہ در فرہ آبان ماہ الہی داخل برہان پور گشت راجہ سازنگد پو با فرمان مرحمت عنوان
 نژدہ آنفرزند نصحت شد قاسم خان بہ منصب چہار ہزاری ذات و دو ہزار سوار سرفرازے یافت میسر کہ سعید بخشی کابل را
 حسب الامتاس ہماست خان خطاب خانی سرفرازی بخشیدم الت خان و قیام خان از صوبہ پٹنہ آمدہ ملازمت نمودہ ہجرت
 قلعہ کانگڑہ مقرر فرمودہ علم عنایت فرمودم غرہ آوز ماہ الہی باقی خان از چونا گڑہ آمدہ ملازمت نمود چون خاطر از ہم بید دولت
 و اپرداخت دگر مای ہندوستان بمنزل جن ساژگار بنو دویم ماہ مذکور موافق غرہ شہر صفر مقرون نجیر و ظفر از دارالبرکت
 اجیر فرزند سیر و شکار خطہ دل پذیر کشمیر نصحت موکب اقبال اتفاق افتاد قبل ازین عمدۃ السلطنت اصفت خان را بصاحب صوبگی
 بنگالہ اختصاص بخشیدہ بدانصوب نصحت فرمودہ بودم چون خاطر بصحبت او الفت و موافقت گرفتہ و او در قابلیت و استعداد
 و مزاجدانی از دیگر بندہ ہا امتیاز تمام دارد بلکہ در اقسام شایستگی بہت است و جدائی او برین گرانی نمی کرد لاچار فسخ آن عزیزیت
 نمودہ بملازمت طلبیدہ بودم درین تاریخ بدرگاہ رسیدہ سعادت آستان بوس دریافت جگت سنگہ ولد رانا کرن نصحت
 وطن شدہ بصحبت طلعت و نجیر مع سرفراز گشت راجہ سازنگد پو عرض داشت فرزند سعادت مند شاہ پرویز و دار السلطنت
 ہماست خان آوردہ آستان بوس نمودم قوم بود کہ خاطر از ہم بے دولت جمع شدہ و دنیا داران دکن کام و نا کام شر الطاعت

و فرمان برداری بتقدیم می رسانند آنحضرت قطع نگرانی خاطر ازین جانب فرموده بسیر و تشکار خوش وقت باشند و از مالک مطروحه هر جا
 پسند افتد و بهزاج اشرف سازگار باشد تشریف برده به نشاط دل و کام بخشی روزگار مسعود بسیر بر بند بستم ماه مذکور میرزا والی از سر و سنج
 آمده ملازمت نمود حکیم مومنا بمنصب هزاری سرفراز گردید اصالت خان سپه خان جهان حسب الحکم از گجرات آمده دوست
 زمین بوس دریافت درینو لا عرض داشت عقیدت خان بخشی صوبه دکن شتمه کشته شدن راجه گرو بهر رسید و شرح این سانحه
 آنکی یکے از برادران سید کبیر بارهه که ملازم فرزند اقبال مند شاه پرویز بود و شمشیر خود را بجفت روشن ساختن و چرخ زدن
 به صیقلگیری که متصل بخانه راجه گرو بهر دکان داشته می دهد روز دیگر که به طلب شمشیری آید بر سر اجوره گفتگویی شود و نفران سید
 چند چوب به صیقلگیری زنند مردم راجه بجاییت او آن نفر را شلاق می زنند اتفاقاً دوسه جوانی از سادات بارهه در آن حوالی
 منزل داشته اند ازین غوغا و قوت یافتند و بکک سید مذکور می رسند آتش فتنه در می گیرند و در میان سادات در اجپوتان جنگ
 می شود و کار به تیر و شمشیری کشد سید کبیر آگاهی یافته باسی چهل سوار خود را بکک می رساند و درین وقت راجه گرو و عترت باهمی
 از راجپوتان و اقوام خود چنانچه رسم بنود است برهنه نشسته طعام می خورند از آمدن سید کبیر و شدت سادات و قوت یافته
 مردم خود را بدرون حویلی در آورده در را مضبوط می سازند و سادات دروازه حویلی را آتش زده خود را بدرون می اندازند
 و جنگ بجائی می رسد که راجه گرو با بیست و شش نفر از ملازمان خود کشته می شود و چهل کس دیگر زخم بر میدارند و چهار کس از
 سادات نیز بقتل می رسند و بعد از کشته شدن راجه گرو سید کبیر اسپان طویل او را گرفتند بخانه خود مراجعت می نماید امر اے
 راجپوت برقتل راجه گرو و قوت یافته فوج فوج از منازل خود سوار می شوند و تمام سادات بارهه بکک سید کبیر شتافته
 در میدان پیش ارک مجتمع می گردند و آتش فتنه و فساد و آشوب ترقی می کند و نزدیک بآن می رسد که شورش عظیم شود و هابت خان
 ازین آگهی یافته فی الفور سوار گشته خود را می رساند و سادات را بدرون ارک آورده راجپوتان را بروشی که مناسب وقت
 بود و لا سانوده چندی از عده حار را همراه گرفته بمنزل خاندان عالم که در آن نزدیکی بوده می برد چنانچه باید و لا سامی نماید متعدد و تکفل
 تدارک این می گردد چون این خبر بشا هزاره می رسد آن فرزند نیز بمنزل خاندان عالم رفته بزبانی که لائق حال بوده تسلی می نماید
 و راجپوتان را بمنزل می فرستد روز دیگر هابت خان بجانه راجه گرو رفته فرزندان او را پرسش و دلجوئی می کند و از روی
 تدبیر و سنجیدگی سید کبیر را بدست آورده بتقدیمی سازد چون راجپوتان بغیر از کشتن او تسلی نمی شدند بعد از روزی چند او را
 بپاداش می رسانند و بیست و سویم محمد را در انجمن دست فوج داری سرکار را جیر مقرر داشته نخصت فرمودم و درین راه پیوسته

بہ نشاٹشکار خوش دقت بودم روزی در اثنای شکار در اراج توغون کہ تا حال بنظر در نیامده بود بسیار گیرانیدم اتفاقاً بازی کہ او
 را گرفت نیز توغون بود تجربہ معلوم شد کہ گوشت در اراج سیاہ از سفید لذیذ تر است و گوشت پودنہ کلان کہ اہل ہند گہا گہا گویند
 از قسم پودنہ خورد کہ جنگلی باشد بہتر چینی گوشت حلوان فرہ را با گوشت برہ سنجدم گوشت حلوان فرہ لذیذ تر است و محض
 بچست استخوان مکرر فرمودہ بودم کہ ہر دو یک قسم طعام بچتہ آید کہ از قرار واقع تمیز و تشخیص کردہ شود بنا برین مرقوم می گردود ہم
 وی ماہ در حوالے پرگنہ رحیم آباد قراولان خبر شیری آوردند بارادت خان و فدائی خان حکم شد کہ اہل میش را کہ در رکاب
 حاضر اند ہمراہ برودہ بیشہ را محاصرہ نمایند و از پے آنها سوار شدہ متوجہ شکار گشتم از انبوی و رخت و بسیاری جنگل خوب
 نمایان بنویسند را پیشتر اندہ پہلوے آن را بنظر در آوردم و بیک زخم بندوق افتاد و جان داد از ایام شاہزادگی تا
 حال این ہمہ شیر کہ شکار کردم در بزرگی و شکوہ و تناسب اعضا مثل این شیرے بنظر در نیامدہ بصورتان فرمودم کہ شبیہ
 آن را موافق ترکیب وجتہ بکشند بیست و نیم من جہانگیری وزن شد طولش از فرق تا سر دم سہ و نیم درعہ و دو طسو برآمد
 در شانزدہم بعرض رسید کہ حاکم اگرہ بجوار رحمت ایزدی پوست اول در پیش بہادر خان برادر خان زمان بودہ بعد از
 کشتہ شدن آنها بخدیمت والد بزرگوارم پوست چون من قدم بعالم وجود نہادم آن حضرت بمن لطف نمودہ ناظر سرکار
 من ساختند مدت پنجاہ و شش سال پیوستہ از روسے اخلاص و دلسوزی و رضا جوئی خدمت من کردی و ہرگز از دو
 غباری بر جواشی خاطر من نہ نشستہ حقوق خدمت و سبقت بندگی او زیادہ برانست کہ متصدی نوشتن آن توان شد
 ایزد تعالیٰ او را غریق بکرمغرت خویش گرداناد مقرب خان را کہ از قریبان و با بریان این دولت است بکرمت و حرمت
 اگرہ بلند پایگی بخشیدہ رخصت فرمودم در حوالے فتح پور مکرّم خان و عبدالسلام برادر او سعادت زمین بوس در یافتند بیست
 دوم در قصبہ متھرا حسن وزن قمری آراستگی یافت و سال پنجاہ و ہفتم از عمر این نیازمند در گاہ سبے نیاز بہبار کے و فرخے
 آغاز شد در حوالے متھرا کشتی از راہ دریاسیرکنان و شکار افغانان متوجہ گشتم در اثنای راہ قراولان بعرض رسانیدند
 کہ ماوہ شیری با سہ بچہ نمایان شد از کشتی برآمدہ بہ نشاٹشکار پر داختم چون بچہ ہاش خورد بود فرمودم کہ بدست گرفتند و ماور
 آہنار اہ بندوق زوم در نیولا بعرض رسید کہ گنواران و مزارعان آن روسے آب جمنہ از زودی و راہزنی دست برنی دارند و
 در پناہ جنگلہاے انبوہ و محکمہاے دشوار گذار و تیر و ویبا کے روزگار بسر بردہ مال و اسبے بجاگیر داران بنی و دست
 بخان جہان حکم فرمودم کہ جمعے از منصبداران پیش را ہمراہ گرفتہ تنبیہ و تاویب بلینج نماید قتل بوبند و تاراج نمودہ محکوم حصار

آنها بجاک برابر سازد و خارجین فتنه و فساد آنها از پنج برکنند و زود گیر فوج از آب گذشته گرم و چسبان تا خنکند چون فرصت گریختن نشد پاسے جهالت افشرد و جنگ در برابر کردند کس بسیاری بقتل رسید زن و فرزند آنها با سیری رفت و غنیمت فراوان تبصرت ساه منصور افتاد و غره بہن ماہ رستم خان را بفوجداری سرکار قنوج سرفراز ساخته بد الفیوب فرستاد و دویم ماہ مذکور عبد اللہ پسر حکیم نور الدین طہانی را در حضور فرمودم کہ سیاست کردند و شرح این اجمال آنکہ چون دار اسے ایران پدرش را بگمان زرد سامان در شکنجہ و تعذیب کشید مشار الیہ از ایران گریختہ بعد فلانکست و پریشانی خود را بہ ہندوستان انداخت و بوسیله اعتماد الدولہ در سلک بندہ اسے در گاہ منتظم گردید و از مساعدت بخدمت بانکہ زمانی روشناس گشتہ داخل خدمتگار ان نزدیک شد و منصب پانصدی و جاگیر معمورہ یافت لیکن از آنجا کہ حوصلہ اش تنگ بود تا باین دولت نداشتہ کنعان نصیب و ناسپاسی پیشہ خود ساخت و پیوستہ زبان را بہ شکر و شکوہ خداوند خویش آلودہ سے داشت و بیولا کر بر بعض رسید کہ بہر چند عنایت و رعایت در حق او بیشتر شود آن ناعق شناس در شکایت و آزر دگی می افزاید معہ ذالک نظر مرحمت ہای کہ در حق او بظہور آمدہ بود مرا باورنی افتاد تا آنکہ از مردم بے غرض کہ در محافل و مجالس حرفہ اسے بے او بانہ از نسبت بہن شنیدہ بود نماستماع می افتاد بہ ثبوت پیوست بنا بر ان بحضور طلبہ داشتہ سیاست فرمودم بہ

زبان سنج سر سبز رسید ہد بہر باد

چون قرادان بعض رسانید مذکورین نواحی ماہ شیرے می باشد کہ متوطنان این محدہ داز اسیمب او در محنت و آزار اندہ فدائی خان حکم شد کہ حلقہ اسے قیل ہمراہ بردہ آن شیر را محاصرہ نماید و از سپے او خود سوار شدہ بہ پیشہ در آدم بغایت جلد و چسبان بہ نظر در آمد بیک زخم بندوق کارش تمام شد روز سے بہ نشاء شکار خوش وقت بودم در ارج سیاہ بہ باز گیرانیم فرمودم کہ در حضور حوصلہ اش را چاک نماید از چینیہ دان او موش بر آمد کہ درست فرود بردہ بود و ہنوز تجلیل زلفہ حیرت افزاسے خاطر گشت کہ ناسے گلو سے او باین بار سیکے موش در سسہا را بچہ طریق فرود بردہ بے افراق اگر دیگری نقل می کرد تصدیق آن ممکن نبود چون خود دیدہ شد بنا بر عرابہا مرقوم گشت ششم ماہ مذکور دار الملک دہلی معسکر اقبال گشت چون جلگت سنگو پسر راجہ با سو با شارت بے دولت بہ کوہستان شمالی پنجاب کہ وطن اوست رفتہ شورش انداخت خان صادق خان را بہ تنبیہ و تاویب تعیین فرمودم چنانچہ در اوراق گذشتہ ثبت افتاد و در بیولا ناد ہوسنگو برادر خرد او را بخطاب راجہ سرفراز ساختہ اسب و خلعت مرحمت فرمودم حکم شد کہ نزد صادق خان رفتہ بر ہم زن ہنگامہ مفسدان بے عاقبت

گرد و زردیگر از سواد شہر کوچ فرمودہ بسلیم گڑھ نزول اقبال اتفاق افتاد چون خانہ راجہ کشند اس برس راہ واقع بود و
 مبالغہ و الحاح بسیار نمود حسب التماس او سایہ دولت بر منازل او انداختہ آن قدیم الخدمت را کامیاب این آرزو
 گردانیدم از پیشکشہا سے اذ قلیلی بخت سرفراز سے او پایہ قبول یافت بیستم از سلیم گڑھ کوچ شدہ سید بہوہ بخاری را
 بحکومت دہلی کہ وطن مالوفہ اوست و الحق این خدمت را پیش ازین ہم خوب سر کردہ بلند پایگی بخشیدم درین وقت علی محمد پسر علی
 حاکم تبت بفرمودہ پدر بدرگاہ آمدہ دولت زمین بوس دریافت و ظاہر شد کہ علی را سے باین پسر خود نسبت محبت و تعلق و نفوذ است
 و از دیگر اولاد گرامی تر رسیدی خواست کہ اورا جانشین خود گرداند بنا بر آن محسود برادران گشت و آزر دیکہا در میان آمد ابدال پسر علی را
 کہ رشید ترین اولاد اوست از غیرت و آزر و گی بجان کاشغری مسل شدہ انہا را حامی خود ساخت کہ چون علی را سے بغایت پیر و منجی شدہ
 ہر گاہ زمان موعود در رسید بجایت والی کاشغری حاکم ملک تبت شود علی را سے ازین توہم کہ مبادا برادران قصد او کنند و در ملک شورش افتد
 مشارالیمہ ماروانہ در گاہ نمود و ہی مقصدش آنکہ از منصوبان این در گاہ شود کہ بجایت و رعایت اولیای دولت کارش رونق
 و نظام پذیرد و غرض اسفندارند ماہ الہی در نواحی پر گنہ انبار منزل شد لشکری سپہر امام وردی کہ از سید دولت گرختہ خود را
 بخدمت فرزند سعادت مند شاہ پر وزیر رسانیدہ بود و درین تاریخ بدرگاہ آمدہ آستان بوس نمود عرض داشت آن منسرت زرد
 مہابت خان مشکلبہ سفارش و مجرائی خدمت عادل خان بانوشہ کہ مشارالیمہ نزد مہابت خان فرستادہ بود اظہار بندگی و دلخواہی
 نمودہ بہ نظر در آورد و باز لشکری را نزد آن فرزند فرستادہ خلعت بانادری تگہ مہر و اربید بخدمت شاہزادہ خلعت بخدمت خان عالم
 و مہابت خان فرستادہ بالتماس آن فرزند فرمان استمالت مبنی بر عنایت بینجایت با اسم عادل خان قلمی فرمودہ خلعت بانادری
 خاصہ مرحمت شد و حکم فرمودم کہ اگر صلح دانند مشارالیمہ را نزد عادل خان فرستند پنج ماہ مذکور باغ سہرزد محل نزول بارگاہ
 اجلال گشت در کنار آب بیاہ صادق خان و مختار خان و اسفندار و راجہ روچند گو البیاری دو دیگر امر کہ بلک او مقرر بود خاطر احتیاط
 و ربط کوہستان شمالی و اپرداختہ سعادت آستان بوس دریافتند با بچہ حکمت سنگہ بادشاہ سید دولت خود را بکوہستان مذکور
 رسانیدہ بہ ترتیب اسباب فتنہ و فساد پرداخت و چون عرصہ خالی بود روزے چند در شعاب جبال ذکر پوہ ہاسے دشوار
 بسر بردہ بتاخت و تاراج رعایا و زیرستان و پال اندوخت تا آنکہ صادق خان بان جد و پیوست و بمقامت ہم و
 امید جمیع زمینداران را بقید ضبط در آورده استیصال آن بے سعادت را وجہ بہت خود ساخت و مشارالیمہ قلعہ مور را استحکام
 دادہ متحصن شد ہر گاہ قابو یافتہ از ان محکمہ برآمدہ بانوبے از بندہا سے بادشاہے جنگ در گریز کردی تا آنکہ آذوقہ کی کرد

و از تلک و دود و دیگر زمینداران بالوس گشت و مسرفراز ساختن برادر خرد موجب اضطراب و تشنگی او شد تا گزیر و سائل برنگشته
 بخد مت نور جهان میگیم التجا آورد و اظهار ندامت و خجالت نموده به اشتقاق ایشان توسل جست و بجهت و بجزئی و خاطر داری
 ایشان رقم عفو بر جراید عصیان او کشیده آمد و درین تاریخ عراض متصدیان دکن رسید که بے دولت بالعت اللہ و داراب و
 دیگر پربال شکسته چند بحال تباہ و روسیاه و خرابی از سر حد قطب الملک بجانب او دلیسه و ننگال رفت و درین سفر خرابی بسیار
 بحال او و همراهیان او راه یافت و کس بسیار هنگام فرصت مسرو پا برهنه از جان دست شسته راه فرار پیش گرفتند از
 جلد روزی میرزا محمد سپهر فضل خان دیوان او با والده و عیال خود بوقت کوچ گریخت و چون خبر رسید دولت رسید جمعند و
 خانقلی اوزبک و چندی دیگر از مردم اعتمادی خود را بقایب او فرستاد که اگر زنده توانند بدست آور و فها و الاسرا در بریده
 بجنوب بسیار نماند و صاحب سرت هر چه تمام تر طے مسافت نموده در اشنای راه باور رسیدند و ازین حادثه آگاہی یافته
 والده و عیال خود را بجانب جنگل برده پنهان کرد و خود با مسعودی از جوانان که اعتماد و همراهی با آنها داشت مردان پاسے
 همت افشروه بکمان داری ایستاد و ظاهرا جے آبے و چیلیم در میان او بودید جعفر خان خواست که نزدیک آمده
 بتیصال و فریب او را همراه برده چند بتربیب مقدمات بیم و امید سخن پروازی کرد و در اثر نگر و جواش به تیر جان نشان
 جوال ساخت و بغایت جنگ مردانه کرد و خانقلی و چندے دیگر از مردم بید دولت را بجنم داخل ساخت و سید جعفر نیز زخمی
 شد و خود بزخمهای کاری لقمه هستی در باخت لیکن تاریخی داشت بسیارے راسے رفق ساخت بعد از کشته شدن
 سرا و بریده پیش بید دولت بردند چون بید دولت از حواسے و بی شکست خورده بماند و رفت فضل خان را بجهت طلب
 دملک و مردنزه عادل خان و غیره فرستاده باز و بند بجهت عادل خان واسپ و فیل و شمشیر مرصع براسے عنبر مصحوب او ارسال
 داشته بود اول نزد عنبری رسد بعد از تبلیغ رسالت آنچه بید دولت بجهت او فرستاده بود پیش می آورد و عنبر قبول نمی کند و
 میگومد که ما تابع عادل خان نیم و امر زعمده دینا داران دکن دست شمار اول پیش او باید رفت و اظهار طلب خود نمود
 اگر او قبول این معنی نمود بنده موافقت و متابعت می کند و در انصورت هر چه فرستاده آید می گیرد و الا ان فضل خان نزد
 عادل خان می رود و او بقایمت بر پیش می آید و در تمام و بیرون شهر نگاه میدارد و بحال ادنی پردازد و النوع خواری می فرماید
 و آنچه بید دولت بجهت او و عنبر فرستاده بود همه را غایبانه از و طلب نموده متصرف می شود و مشارالیه درینجا بود که خبر کشته شدن
 پسر و خرابی خانه را شنیده بر روسیاه می نشیند و قصه بید دولت با این سائلن دولت و اتفاقات طالع و شمشیر منسوبے

درست راه دور دور از طی نموده خود را به بندر چینی باطن که به قطب الملک متعلق است رسانند و پیش از رسیدن خود بان جوانی
 کس خود را از قطب الملک فرستاده با انواع و اقسام امداد و همراهی تکلیف نمود قطب الملک جزو سے از نقد جنس بسم
 اقامت فرستاده بپیر سرحد خود نوشت که برقه شده از سرحد خویش سلامت بگذرانند و جلد غل فروشان و زمینداران را اولاً سا
 نموده مقرر دارد که بار دوسه او غله و سایر ضروریات سے رسانیده باشند بیست و هفتم ماه مذکور غریب سانچو روسے
 نمود شب از شکار گاه مراجعت نموده بار دوسه سے آمد اتفاقاً از جوئی که سنگ لاج بسیار داشت و آتش تند می گذشت
 عبور واقع شد یکی از سبز بختان سرکار گزک خوان طلائی که شتلمبر خوانچه و پنج پیاله با سر پوش در خرطیله کرباسے نهاد و سر
 آن را بسته در دست داشت در وقت گذشتن پایش نشکلی می خورد و از دستش می افتد چون آب عمیق بود و سخت تنگ
 برفت هر چه نفس کرد و دست و پا زد اثر سے از آن ظاهر نشد روز دیگر حقیقت بعرض رسانیدند همه از ملاحان و قتل
 را فرمودم که بهما بخارفته باز از روسے احتیاط تفحص نمایند شاید پیدا شود اتفاقاً در جایتیکه افتاده بود بدست آمد و غریب ترانگه
 اصلاً زبرد بالا نشد و یک قطره آب در پیاله سے او در نیامده بود این مقدمه نزدیک است بان که چون با وی برسد
 خلافت نشست انگشتری یا قونی از میراث پدر بدست هارون افتاده بود خادمی را نزد هارون فرستاده و آن انگشتری را
 طلب داشت قنارا در آن وقت هارون بر لب و جلد نشسته بود چون خادم اداسے رسالت نمود هارون بخشم زفته گفت
 که من خلافت را بتو روا داشتم تو یک انگشتری را بمن روانه شدی از شدت غضب انگشتری را او در جلد انداخت بعد از چند ماه
 که بحسب تقدیر با وی در گذشت و ذوبت خلافت بهارون رسید بخواصان فرموده که در جلد در آمده انگشتری را در جایتیکه
 انداخته ام تفحص نمایند از اتفاقاً طالع بدوستیاری اقبال در غوطه اول انگشتری را یافته آورده بدست هارون داده
 در نیولا روز سے در شکار گاه امام در دی قراول باشی در اسبے بنظر در آورده که یکپاسے او خا برداشت و پاسے دیگر خار
 برداشت چون در ماده ما به امتیاز زمین خار است بطریق امتحان از من پرسید که این نرسبت یا ماده بدله گفت که ماده هست بعد از آن شکمش
 را پاره کرد و ندیدیم پیشینه از شکمش بر آمدیم که در ملازمت حاضر بودند از روسے استبعاد پرسیدند که بچه علامت در یافتند
 گفتیم که سر نزل ماده نسبت به زخمی باشد به تبع و دیدن آن بسیار ملکه بهم رسیده از غریب آنکه ناسے گلوسے جمیع حیوانات
 که در کان آن را حلق گویند از سر گردن تا چینیه وان سیکه می باشد و از جزو بخلاف همه از سر گلوتتا چهار انگشت یک جنس است
 باز دو شلغ شده بچینه وان پوسته و از جانبیکه ده شاخ می شود سر بلند است که طوری بدست محسوس می گردد و از هنگام چینی

تواست حتی او بطریق ماریچ از میان استخوان سینه گذشته تا دم غازه رفته و از آنجا باز برگشته بگلو پیوسته است چو زرد و قسم می باشد
 سیکه سیاه ابلق دویم بود درین ایام معلوم شد که دو قسم نیست آنچه سیاه ابلق است نراست و هر چه بود است ماده و دلیل
 برین اینکه از ابلق خصیه ظاهر شد از بوریضه و مکرر امتحان نموده شد چون طبیعت من رغبت تمام دارد و اقسام ماهی خوب
 بجهت من می آرنند بهترین ماهی ها سهندوستان رو هواست و از پس آن برین و هر دو پولک دار می باشد و در شکل و شمایل
 نزدیک به یک دیگر و همه کس زود تفریق نمی توانند کرد همچنین در گوشت آنها نیز تفاوت بغایت کم است مگر صاحب ذائقه عالی در
 یابد که لذت گوشت رو هوا اندک بهتر است *

جشن نور و همین نوروز از جلوس همایون

روز چهارشنبه بیست و نهم جمادی الاول سنه هزار و سی و سه هجری بعد از گذشتن یک پر و دو گهڑی از روز مذکور
 غیر اعظم عطیه بخش عالم به بیت الشرف حمل سعادت تحویل ارزانی داشت و بندها س شایسته با صفا منصب و از و یاد مراتب
 سر بلندی یافتند حسن الحدیث خواجه ابوالحسن از اصل و اصنافه منصب هزاری و سید سوار ممتاز گشت محمد سعید سپهر حمید
 خان کابلی به هزاری و صد سوار سر فرزند میر شرف دیوان بیوتات و خواص خان هر یک بمنصب هزاری سر بلند
 گوید ند سوار خان از کاکر که آمده دولت زمین بوس دریافت در نیولا به یسا ولان و اهل یساق حکم فرمودم که بعد ازین در
 وقت سواری و بر آمدن از دولت خانه آدم میوب را از قسم کور و گوش و بینی بریده و پس و مجذوم و انواع بیارنگ از نکه
 بنظر در آید نور و هم جشن شرف آراستگی یافت اله وردی برادر امام وردی از پیش بید دولت گر بخته بزرگ آه آمد و بنایت
 بنفایت سر فرادس یافت چون خبر آمدن بید دولت بسره جراد و دلیسه بتواتر رسید فرمان با سم شاهزاده و مهاسبت خان و امرای
 که به کمک آن فرزند مقرر اند تا یکید صادر شد که خاطر از ضبط و نسق الصوبه پرداخته بزودی متوجه صوبه ال آباد و بهار گردند
 اگر بحسب اتفاق صوبه دار بنگال پیش راه او را نتواند گرفت و قدم جرات و جلا دت پیش نهد بعد از آن نواح قاهره که در
 ظل ریاسته آن فرزند مقرر اند آوار و دشت ناکامی گردد و بنا بر احتیاط در دوم اردی بهشت ماه فرزند خان جهان در صوبه
 دار الخلافه اگره رخصت فرمودم که در آن نواحی بوده منتظر اشارت باشد اگر بختی حاجت افتد حکم فرمایند مقتضایه وقت عمل آورد

بشار الیہ خلعت خاصہ با ناوری تکه مروارید و تمشیر خاصہ مرصع و باصالت خان سپهسالار و خلعت عنایت شد و درین تاریخ
عرض داشت عقیدت خان بخشی صوبہ دکن رسید نوشته بود کہ حسب الحکم فرزند اقبال مند شاه پر و نیز ہمشیرہ راجہ گجنگ رادر عقد
از دلج خود در آورد امید کہ قدش باین دولت مبارک و فرخندہ باد و نیز مرقوم بود کہ ترکان خان را از پٹن طلبید عزیز اللہ را
بجاسے او مقرر فرمودند و جانسپار خان نیز حسب الحکم آمدہ ملازمت نمود و قیتمک بید دولت از برہان پور راہ ادبار پیش گرفت میر
حسام الدین نظر بر کردار زشت خود انداختہ در برہان پور نیارست بود فرزند ہارا ہمراہ گرفتہ بجانب دکن رخصت ادبار کشید کہ
در پناہ عادل خان روزگار بسر برد و قصار از حوالی پیشتر عبور واقع می شود کہ جانسپار خان و قوت یافتہ جمع را بر سر راہ
سے فرستد و اورا با تعلقان گرفتہ پیش مہابت خان می آورد مہابت خان عقیدہ مجبوس داشتہ یک لک روپیہ از نفست و
جنس از گرفتہ تحصیل نمودہ و جادو را سے و او دی رام فیلان بید دولت را کہ در قلعہ برہان پور گذاشتہ بود ہمراہ گرفتہ آوردہ
شاہزادہ را ملازمت نمودند قاضی عبد الغزیز کہ در حوالی دہلی از نزد بید دولت بجهت عرض مقاصد او آمدہ بود اورا را سخن
ندادہ و الہ مہابت خان نمودہ پودم و بعد از شکست و خرابی او مہابت خان ملازم خود ساختہ بود چون رابطہ آشنائی قدیم
بعادل خان داشت و چند سال بوکالت خان جهان در بیجا پور بود درین ولادت مہابت خان باز اورا نزد عادل خان برسم حجابت
فرستاد و دنیا داران دکن تقاضا سے وقت دبر آمد کار منظور و ملحوظ داشتہ اظہار بندگی و دولت خواہی نمودند عنبر متھور علی شیر
نامی از مردم معتبر خود فرستادہ نہایت عجز و فروتنی ظاہر ساخت چنانچہ مہابت خان از عالم توکری عرض داشت نوشتہ
قرار دادہ بود کہ در دیونگام آمدہ مہابت خان را بہ بنید و سپر کلان خود ملازم سرکار ساختہ و در خدمت فرزند اقبال مند باز
دارد و مقارن این حال نوشتہ قاضی عبد الغزیز رسید کہ عادل خان از صمیم قلب اختیار بندگی و دولت خواہی نمودہ قرار
دادہ کہ ملا محمد لاری را کہ وکیل مطلق و نفس ناطقہ اوست و در محاورات و مراسلات اورا ملان بابا گویند و می نویسند با پنج ہزار
سوار بفرستد کہ پوستہ در خدمت بسر برد و متعاقب رسیدہ داشتہ چون مکر فرامین بتاکید صا در شدہ بود کہ آن فرزند نجسزم
استیصال بید دولت متوجہ الہ آباد و بہار گردد و درینولا خبر رسید کہ با وجود ایام برسات و شدت باران بتاریخ ششم ذی ہجری ماہ
آن فرزند بجا کہ اقبال از برہان پور کوچ فرمودہ در لال باغ منزل گزید و مہابت خان تا آمدن ملا محمد لاری در برہان پور
توقفت نمود کہ چون بشار الیہ برسد خاطر از نسق و جنبہ آن حد و برداختہ با تفاق او بخدست فرزند اقبال مند شاہد لشکر خان و
جادو سے و او سے رام و دیگر بند ہارا مقرر نمودہ کہ بیالاکھاٹ رختہ در ظفر نگر باشہر جان سپار خان را بہ دستور سابق بفرستد

فرموده اسدخان معمری را با پنج پور باز داشت منوچهر پسر شاهنواز خان را بجان پور تعیین نمود و معوی خان را به تها میسر فرستاد که صوبه خاندیس را صیانت نماید درین تاریخ خبر رسید که لشکری فرمان را بجا دل خان رسانید و او شهر را آئین بستن چنان کرده استقبال نموده جهت فرمان خلعت برآمده کسلیات و بجات بجا آورده در نیست و یکم سرو پا بجهت منسختی داد و پیش و خان عظم و صفی خان مرحمت نموده فرستاد و معادق خان را بجا کوه مست و حراست لاهور سر فرستاد ساخته خلعت و قیل عنایت نموده رخصت نمود و منصب او چهار صدی ذلت و چهار صد سوار حکم شد ملتفت خان پسر مرزا رستم خان بنصب هزار و پانصدی و سیصد سوار فرق عزت برافراخت روزی در قشکای بعضی رسید که مار سیاه کفچه مار دیگر را فرود برده بسورخ در آمد فرمود که آنجا را کنده مار را بر آورند بی اعراق باری باین کلانے تا حال بنظر در نیامده چون شکمش را چاک کردند کفچه ماری که فرود برده بود درست بر آمد اگر چه این قسم دیگر بوده اما در سخامت و در رازی اندک تفاوتی محسوس شد در نیولا از عهد اشت و اعلیٰ نویسن صوبه و کن معروض گردید که مهابت خان عارف پسر زاهد را سیاست فرموده او را با دو پسر دیگر محبوس و مقید دار و ظاهر آن بے سعادت خون گرفته عرض داشتی بخان خود بجنس بے بے دولت نوشته از جانب پدر خود اظهار خلاص و دولت خواهی و ندامت و خجالت نموده بود و قضا را آن نوشته بدست مهابت خان می افتد عارف را بحضور طلب داشته نوشته را با وی نماید چون خود سبیل بخون خود نوشته بود عدری که مقبول و سموع اقتد سامان نیارست کرد لاجرم او را سیاست فرموده پدر و برادرانش را محبوس گردانید غره خوردا و بعضی رسید که شجاعت خان عرب در صوبه و کن با جل طبعی در گذشته در نیولا عرض داشت ابراهیم خان فتح جنگ رسید نوشته بود که بید دولت داخل او و لیسه گردید تفصیل این اجمال آن که مابین سرحد او و لیسه و کن در بندے واقع است که از یک طرف کوه بلند دارد و از جانب دیگر چله و دریا ست و حاکم گوکنڈه در بندے و حصاری ساخته توپ و تفنگ اشکام داده و عبور مردم بے اجازت و اشارت قطب الملک ازان در بند تصور و میسر نیست بید دولت بر سهونی و بدر وقت قطب الملک ازانجا گذشته بولایت او و لیسه در آمد قضا را در نیوقت احمد بیگ خان برادر زاده ابراهیم خان بر سر زمینداران گذارفته بود از سولخ این حادثه عنبر بیگ بے ساخته و خبر و آنگاه ہی اتفاق افتاده مترو و متحیر گشت و ناگزیر دست ازان هم باز داشته به موضع بلبل که حاکم نشین آن صوبه است آمده نسائی خود را همراه گرفته بمقام کتک که از بلبله دوازده کرده بجانب بنگال است شتافت و چون وقت جنگ بود فرصت فراهم آوردن و انتظام احوال نشد استعداد جنگ بے دولت در خود نیافت و از همراہان چنانچه باید

بنود از کنگک گذشتہ ببردوان کہ صلح برادرزادہ آصف خان مرحوم جاگیر دار آنجا پور رفت در ابتدا صلح استعدا نمود و تحقیق آمدن بیدولت نمی کند تا آنکہ کتابت لعنت اللہ بر استمالت اومی رسید صلح ببردوان را مستحکم ساخته بنشست و ابراہیم خان از استماع این خبر وحشت اثر حیرت زودہ گشت ناچار با وجود آنکہ اکثرے از لگیان و سپاہ او در اطراف بلاد متفرق و متلاشی بودند در اکبر نگر پاس ہمت استوار نمودہ با استحکام حصار و جمع آوردن سپاہ و دلاساے رؤساے خیل و چشم پرداخت و سیاب و آلات طعن و ضرب و حرب و نبرد و ہیا ساخت در نیولانشانی از بیدولت باور رسید مضمون آنکہ بحسب تقدیر ربانی و سر نوشت آسمانی آنچه لائق بحال این بے دولت بنود از کتم عدم بعالم ظہور جلوہ گر شد از گردش روزگار کج رفتار و اختلاف لیل و نهار گذار برین سمت اتفاق افتاد و گرچہ در نظر ہمت مردانہ فسحت و وسعت این ملک جولانگاہ بے بل پر کاہے پیش نیست مدعا ازین رفیع تر و مطلب ازین عالی تر است لیکن چون برین زمین گذار افتادہ سرسری نمی توان گذشت اگر او را عزم رفتن در گاہ بادشاہ باشد دست تعرض از دامن ناموس و خانمان او کوتاہ است بفرانغ خاطر روانہ در گاہ گرد و دو اگر توقع را مصلحت خود میداند ہر گوشہ کہ ازین ملک التماس نماید عطا فرمائیم۔

تکمیلہ نوشتہ میرزا محمد ہادی مولف دیباچہ

ابراہیم خان در جواب نوشت کہ حضرت شاہنشاہی این دیار را بہ بندہ سپردہ اندامانت بسرز جان ہمراہ است چون شاہجہان در بروان رسید صلح حصار را استحکام دادہ مستعد جنگ و جدال گردید عبداللہ خان بیایہ حصار رسیدہ محاصرہ نمود چون کار بصعوبت و دشواری کشید و بیچ طرفت توقع مدد و طریق نجات ندید ناگزیر از قلعہ برآمدہ عبداللہ خان را دید مشارالیه خاطر از قلعہ جمع ساختہ او را در نظر شاہجہان آورد بعد از تسخیر بروان متوجہ اکبر نگر شدند ابراہیم خان اول را را نمود کہ قلعہ اکبر نگر را استحکام دادہ بشرایط تحصن و قلعداری پردازد چون حصار اکبر نگر وسیع بود آن قدر جمعیت کہ حافظت آن توان نمودند نداشت در مقبرہ پسر خود کہ حصارش بنایت استوار بود تحصن گشت درین وقت جمعے از امراکہ در اطراف بودند با و پیوستند سپاہ شاہجہان محاصرہ مقبرہ پرداختند و خود در قلعہ اکبر نگر فرود آمدند از درون بروان نایرہ حرب مشتمل گردید درینوقت احمد بیگ خان رسیدہ ملاقی گشت و دلہا را قوی و استقامتی پدید آمد چون اہل و عیال اکثر آن روسے

آب بود عبد اللہ خان و ریاض خان را از آب گذرانیدہ بدان سمت فرستاد ابراہیم خان با شماع این خبر احمد بیگ خان را بجا گرفتہ آن طرف شتافت و مردم معتبر را بجا بست و محاطت قلعه بازداشت و سفائن جنگی را کہ باصطلاح اہل ہند نواڑہ می گویند پیش از خود بدان سمت فرستاد تا سرراہ آنہنوج گرفتہ بگذرانند کہ از آب عبور نمایند اتفاقاً پیش از رسیدن نواڑہ در ریاض خان از دریا گذشتہ بود و ابراہیم خان احمد بیگ خان را بجنگ اوروانہ نمود کتار و ریاض بین العسکرین اتفاق جنگ افتاد و جمع کثیر از طرفین بقتل رسیدند احمد بیگ خان عطف عنان نمودہ با ابراہیم خان پیوست و از تسلط و غلبہ غنیم آگاہ ساخت ابراہیم خان کس بطلب بعضی مردم کار آمدنی بقلعہ فرستاد کہ وقت کمک است گردہ از جوانان خود را با ابراہیم خان رسانند و ریاض خان آگاہی و اطلاع یافتہ چند کزوہ پس تر و عقب تر حرکت کرد چون نواڑہ در تصرف ابراہیم خان بود عبور لشکر شاہجہان از دریای گنگ بے کشتی میسر نمی گشت درین اثنا بیلہ راجہ نام زمینداری آمدہ اظهار کرد کہ اگر فوجی ہمراہ من تعیین کنید در طرف بالائے آب قریب بجد و متعلقہ خود چند منزل کشتی را بدست آورده افواج را از آب بگذرانم شاہجہان عبد اللہ خان را با ہزار و پانصد سوار نامزد کرد تا از گذرے کہ اورہ نمائی کند عبور نمودہ بر سر اردو سے ابراہیم خان تاخت برد و آن افواج بر بہری بلیہ راجہ بسعت باو از آب گذشتہ بد ریاض خان پیوست چون این خبر با ابراہیم خان رسید سر اسیمہ بجزم زرم شتافت نور اللہ نام سید زادہ را کہ از منصبداران تجویزی او بود با ہزار سوار ہراول قرار داد و احمد بیگ خان با ہزار سوار طرح کردہ خود با ہزار سوار و قول ایستاد و بعد از تلافی طرفین جنگ عظیم در پیوست عبد اللہ خان بر فوج ہراول تاختہ نور اللہ را منہزم ساخت و جنگ بہ احمد بیگ خان پیوست او مردانہ ایستادہ زخمی ہائے منکر برداشت ابراہیم خان از مشاہدہ این حال طاقت نیاوردہ جلو از تاخت و عبد اللہ خان نیز بر فوج ابراہیم خان حملہ آوردہ و یقیناً او عنان شہت از دست دادہ طریقہ بہریت سپردند و سررشتہ انتظام افواج از ہم گسخت و ابراہیم خان با بعد و دستے پاسے عنان برداشت بہرین مردم اورا جلو گرفتہ خواستند کہ از ان معرکہ بے ہلکہ برآید راضی نشدہ کہ مقتضای بہمت و مردانگی این کار نیست چہ دولت بہتر از نیکہ در خدمت بادشاہی جان نثار کنم ہنوز سخن تمام نگشتہ بود کہ از اطراف ہجوم آوردہ بزخمی ہائے کاری تمام ساختند و نظر بیگ نامی از نوکران عبد اللہ خان مباحثہ قتل او کردید بالجلہ سر اورا بریدہ پیش شاہجہان فرستاد و جمعے کرد حصار مقبرہ شخص بود با مردن ابراہیم خان فتح جنگ و قوت یافتہ دلما از دست دادند درین وقت رومی خان نقیبی را کہ بیایے حصار رسانیدہ بود آتش دادہ چہل درہ از دیوار حصار منہدم گشت و حصار مسخر کردید و گر بخیمان خود را و دریا

می افکندند و اگر کشتی بدستی آمد هجوم آورده غرق می گشتند و گروهی که گرفتاری عیال سلسله پاسبانها بودند در وقت ملاقات می شدند و میرک جلایر که از عمده پاسبانان بود دستگیر شد و از همراهان شاه جهان عابدخان دیوان و شریف خان بخش و سید عبدالسلام بارهه حسن بیگ بخشی و چندی دیگر جان نثار گشتند و چون احمد بیگ خان با جمعی از منصبداران آن صوبه از میدان نبرد برآمده بصوبه ژها که در دارالملک بنگاله است و اهل و عیال داد و ختمایه میرزا ابراهیم خان نیز در آن جا بودند و بناده بود لشکر شاه جهان نیز بدان صوبه حرکت نمود چون ژها که رسید احمد بیگ خان کام و ناکام با دیگر مردم بملازمت می رسند و مبلغ چهل لک روپیه از اموال ابراهیم خان و پنج لک روپیه از اموال میرک جلایر و غیره متصرف گشتند و پانصد زنجیر نخل و چهار صد راس اسب گوط که در آن ولایت بهم می رسد از ضمایم غنائم گشت و اقمشه و استعده اکثره و اوقاف ضبط در آورده نواره و توپخانه چندان که در خور بادشاهان ذی شوکت بود بدست افتاد و سه لک روپیه بعبده الله خان و دو لک روپیه براجه بهیم و یک لک روپیه بداراب خان و یک لک روپیه بدربارخان و پنجاه هزار روپیه بوزیرخان و پنجاه هزار روپیه بشیاعت خان و پنجاه هزار روپیه بکجی و پنجاه هزار روپیه بمریم بیگ بخشیدند و همچنین بمردم دیگر در خور پایه و مراتب کم و بیش رسید و چون از ضبط آن ملک و ابراهیم خان پسر خان خانان را که تا حال مقید بود از قید برآورده و سوگند داده حکومت ملک بنگاله را با و تفویض فرمودند وزن او را با یک دختر و یک پسر شاهنواز خان همراه گرفتند و بغزم گنجر ملک بهار متوجه شدند و راجه بهیم پسر رانا را که درین هرج و مرج از خدمت او شان جدائی اختیار نکرده بود برسم منتظا با فوجی پیشتر از خود بصوبه پٹنه روانه گردانید خود با عبده الله خان و دیگر بنده ها از پی او شتافت صوبه پٹنه که در جاگیر شاهزاده پرویز مقرر بود و ایشان منحصرا خان دیوان خود را بکجاست و حراست آن ملک مقرر داشته آله یار پسر افتخار خان و بیرم خان افغان را بفرجی گذاری گذاشته بودند پیش از رسیدن راجه بهیم پاسبانها از جا رفت و توفیق یادوری نکرد که حصار پٹنه استحکام داده روزی چند تا رسیدن لشکر مقفل دارنرتا آله آباد عنان مسارعت باز نکشیدند و بهیم پٹنه درآمده آن ملک را متصرف گشت و بعد از چند روز شاه جهان با بسیاره از لکھیان به بنگاله رسید و جمعی کثیر از متعینان بهار و جاگیرداران آنجا اقرار همراهی دادند و از اطراف و نواحی نیز پنج شش هزار سوار آمده نوکر شدند و سید مبارک که حارس قلعه ریتاس بود با وجود استحکام قلعه و استعداد قلعه داری حصار را حلال نمود زمینداران و جنبیه و دیگر زمینداران آن حدود که باراده رفاقت پیوستند و عبده الله خان و راجه بهیم را بطریق منتظا بصوبه

آله آباد و دریاخان را با فوجی بجانب مانگ پور فرستاده خود نیز متعاقب حرکت نمود چون عبداللہ خان بگذر جو سیه پیوست
 جبسا نگیر علی حسان پسر خان اعظم که حکومت جون پور داشت نزد میرزا رستم بآله آباد رفته و عبداللہ خان از عقب شتافته
 در قصبه جھوسی که بر لب آب گنگ در مقابل آله آباد واقع است فرود آمد بحیم بقاصد پنج کرده از آله آباد اقامت نمود و ایشان
 بجون پور رسیده توقف ورزید عبداللہ خان بطرب توپ و تفنگ و نوارہ عظیم که ہمراہ داشت از آب عبور نموده در ظاہر آله آباد
 فرود آمدہ بکار محاصره پرداخت و میرزا رستم در قلعه متحصن گشته رایات جنگ و جدال افراخت و از درون و برون سفیر تیر و
 تفنگ پیام مرگ و شورا جل و در گوش دلیران می انداخت فتنہ و آشوب عظیم در آن سرزمین پدید آمد اکنون عنان اسپ
 خوشخام خامہ را بجانب تحریر احوال دکن منعطف می گرداند سابقاً تحریر یافته کہ عنبر حبشی علی شیر نامی وکیل خود را نزد
 ہما بت خان فرستاده نہایت عجز و فروتنی ظاہر ساخت باید آنکہ مدار ہما بت صوبہ دکن بہ عمدہ او مفوض باشد و چون
 او را بہ اول خان ابواب منازعت و مخالفت منستج گشتہ بود امید آن داشت کہ با داد بندہا سے در گاہ سلاطین سجدہ گاہ
 اشارت سلط بر و ظاہر سازد و ہمچنین عادل خان نیز بحیثیت دفع شر او تلاش می کرد کہ مدار اختیار آفتابہ لقبضہ اعتبار او
 شود آخر فزون عادل خان کار گرفتار و ہما بت خان جانب عنبر را از دست دادہ بکار مروالی عادل خان پرداخت و
 چون عنبر بر سر راہ بود ملاحظہ لاری وکیل عادل خان از جانب او و نگرانی خاطر داشت ہما بت خان فوجی از لشکر
 منصور بہ لاگھاٹ تعیین فرمود کہ بدرقہ شدہ ملاحظہ را بہ برہان پور رساند عنبر از شنیدن این خبر مترو و متوہم گشتہ با
 نظام الملک از شہر کٹکی برآمدہ بقندھار کہ بر سر ولایت گوگنڈہ واقع است شتافت و فرزند ان را با جمال و اتقال
 بر فراز قلعہ دولت آبا و گذاشتہ کٹکی را خالی ساخت و شہر را انداخت کہ بسر حد قطب الملک میروم کہ زر مقرر خود
 را از او باز یافت نمایم بالجملہ چون ملاحظہ لاری بہ برہان پور پیوست ہما بت خان تاشاہ پور استقبال نمودہ نہایت
 گرمی و دلجوئی ظاہر ساخت و از انجا باتفاق توجہ ملازمت شاہزادہ پرویز گردیدند و سر بلندہ را سے را بحکومت و حراست
 شہر برہان پور گذاشت و جادو را سے و او دے رام را بملک تقرر داشت و سپراولین و برادر دومی را بحیثیت احتیاط ہمراہ گرفت و
 چون ملاحظہ بخدمت شاہزادہ پیوست مقرر گشت کہ او با پنج ہزار سوار در برہان پور بودہ باتفاق سر بلندہ را سے تمشیت احکام و انتظام ہم نام نماید
 و این الدین سپرا و ہزار سوار و خدمت شتابد باین قرار داد مشارالہ را نصبت فرمودہ خلعت باشمشیر صغ و سپ ذیل لطفت نمودند و
 بھالین و لادانیر خلعت و سپ ذیل بانچاہ ہزار روپیہ و نخب عنایت گردید و محمد امین را ہمراہ خود گرفتند ہما بتخان از جانب خود یک صد

دو ہاس اسپا دو در کجیریل و ہفتاد ہزار روپیہ نقد و یک صد و دوہ خوان آٹھشہ ہلا محمد و پسر او و دامادش تکلیف نمود و نوروز موسم
 خورد و نذول حضرت شاہنشاہی در خطہ کشمیر اتفاق افتاد و اتفاقاً خان از نفاٹس کشمیر کہ درین مدت ترتیب داده بود بر
 سبیل پیشکش معروف داشت درینو لا بسامع جلال رسید کہ پلنگپوس اوزبک سپہ سالار نذر محمد خان ارادہ نمود کہ حوالے
 کابل و غزنین را بہتازہ و خانزاد خان پسر مہابت خان با مر اسے کہ بلک او مقرر انداز شہر بر آمدہ بمذاقہ و مقابلہ بہت
 مصروف داشتہ بنا بران فازی بیگ کہ از خدمتگاران نزویک بود بجا کجی رخصت شد کہ از حقیقت کار اطلاع حاصل نمودہ
 خبر شخص بسیار دو از قضایا آنکہ چون عبدالغزیز خان قلعہ قندھار را بہت نہ رسیدن بلک بشاہ عباس حوالہ نمود و این معنی
 بہ مزاج شاہنشاہی گرانی داشت درینو لا اورا حوالہ سید و نام منصبدار سے فرمودند کہ از بندرسورت بر کشتی نشانیہ بکہ معظمہ
 روانہ سازد و متعاقب فرمان شد کہ مشارالیہ را از ہم گذرانند آن بیچارہ در اثناسے راہ بقبل رسید خواجہ مذکور از کشادہ روی و
 خوشحالی و سبے تکلفی بہرہ مند بود امید کہ از اہل آمزش باد در ہفتم ماہ تیر آرام بانو بیگم ہمیشہ قدسیہ آنحضرت بمرض اسہال
 و رعیت حیات پسر حضرت عرش آشیانی آن عفت سرشت را بغایت دوست می داشتند در چہل سالگی چنانچہ بدینا آمدہ
 بود رفت و رین تاریخ از عرض داشت فازی بیگ بوضوح پیوست کہ پلنگپوس بہت ضبط الوس ہزار جات کہ توڑک آہنہاد
 حدود غزنین واقع است و از قدیم بجای غزین خان مال گذاری می نمودند و قلعہ و زمین ہزار ہزار زمینا فات غزین ساختہ
 ہمیشہ زادہ خود را با فوجی آنجا گذاشتہ بود آما وہ گشتہ است سران الوس ہزارہ نذر خانزاد خان آمدہ استغاثہ نمودند کہ ما از
 قدیم رعیت و مالگذار حاکم کابل ایم پلنگپوس می خواہد کہ ما را بہ تعدی ایل و فرمان بردار خود سازد اگر شہراہ را از ما کفایت کنند
 دوست تعدی اورا از ما باز دارند بہستور سابق رعیت و فرمان پذیر ایم دالانا گزیر با ملتجی گشتہ خود را از آسیب بیدا و ظلم
 اور بجان محافظت نمائیم خانزاد خان فوجی بلک ہزارہ فرستاد و خواہر زادہ پلنگپوس بمذاقہ و مقابلہ پیش آمدہ در اثناسے
 زد و خورد جمعے از اوزبکان بقبل رسید سپاہ منصور قلعہ اورا با خاک برابر ساختہ لطف و فیروز می عثمان معاودت معطوف داشتہ
 پلنگپوس از استماع این خبر خجالت زدہ کردار خویش گشتہ از نذر محمد خان بر اورا امام قلیخان دار اسے توران التماس نمود کہ بتاخت
 سرحد کابل شتافتہ خود را از ان انفصال بر آرد و در ابتدا نذر محمد خان و تالیق و عمدہ اسے لشکر او تجویز این جرأت و
 سبے باکی نمی نمودند بعد از مذاقہ و اعتراف بسیار رخصت حاصل نمودہ بادہ ہزار سوار از اوزبک دالماچی روسے او بار
 بدین حدود و ہناد خانزاد خان از استماع این خبر مردی را کہ در تمام نجات بود طلبیدہ بہ ترتیب اسباب قتال و جدال پرداخت

در کابل
 در کابل

دیند پاسه جانسپار و بهادران عرصه کارزار از همه یکدل و یکرو بجنگ قرار دادند بالجه چون بهادران عرصه شهاست به وضع شیر گرده که در ده کوه غزین واقع است معسکر آراستند و از آنجا افواج را ترتیب داده و چپلته پوشیده متوجه پیش شدند و خانزاد خان با جمعی از منصبداران پدر خود در قول پاسه ثبات افشرد و مبارز خان افغان و انیرا سسنگدن و سید حاجی و دیگر بهادران را در فوج بهر اول مقرر داشت و همچنین فوج چرالغار و برالغار با همین شایسته ترتیب داده از انیر و جل سجانہ تعالیٰ نصرت و فیروزی در خواست نمود چون مذکور می شد که سپاه اوزبک در سه کوه غزین لشکر گاه ساخت دولت خواهان را بخاطر می رسد که شاید روز دیگر تلافی فریقین اتفاق افتد قضا را همین که سه کوه از موضع شیر گرده گذشته قراولان اوزبک نمایان شدند قراولان منصور قدم جلالت پیش گذاشته جنگ انداختند و عساکر اقبال با توپ خانه و فیلان کوه شکوه آهسته و آرمیده بان انداخته اتفاقاً پلنگپوس در پس پشت به توپ غمی شده ایستاده بود و قصدش آنکه چون لشکر منصور کوفته و مانده از راه می رسد از زمین نگاه بر آید که کارزار نمایند مبارز خان که سرداران فوج بهراول بود و غنیم را دیده جمعی را بلبک قراولان می فرستد و آنهم نیز کس نزد پلنگپوس فرستاده از رسیدن افواج قاهره آگاهی سازند یک کوه بلشکر مانده سپاه غنیم نمایان می شود آن مقهور مردم خود را افواج ساخته بود یک فوج او با لشکر بهراول منصور مقابل می گرد و خود با فوج دیگر بقاصله یک تفنگ ایستاده عنان اوباری کشد چون فوج مخالفت بحسب کسیت از بهادران فوج بهراول افزونی داشت بهادران قول گرم و گیر اشتافته خود را بلبک بهراول رسانیده نخست بان دز بنورک و توپ و تفنگ بسیاری زنده و زنده فیلان جنگی را دو انبیده کارزاری نمایند و جنگ بامتداد داشتند او می کشد در چنین وقت پلنگپوس خود را بلبک می رساند و معذاکاری نمی سازد و پاسه همت از جای لغز و بهادران عرصه شهاست در برداشتن و بستن و تاختن و انداختن کارنامه جلالت و جانسپاری به تقدیم رسانیدند مخالفان تاب نیاورده جلوریز بر می گردانند و هزاران پیشه شهاست آن بخت برگشته را تا قلعه حما که شش کوه از میدان جنگ دور بود زده و کشته تعاقب نمودند و قریب سیصد اوزبک علف تیغ بید برغ ساختند و سوازی هزار راس اسب و اسلحه بسیار که مخالفان در راه از گرانگی انداخته بودند بدست سپاه منصور افتاد و قحطی عظیم که عنوان قحوات تواند بود بتا نید ایز و جل سجانہ چهره کشای مراد گشت چون این خبر بجهت اثر لباسع جلال رسید بند پاسه شایسته خدمت که درین جنگ مصدر خدمات و تردوات پسندید گردیده بودند هر کدام در غور استعداد و حالت خویش باضافه منصب و اقسام مراسم خسروانی و لوازش خاقانی سر بلند می یافتند پلنگپوس اوزبک است نامش

چنین بوده پلنگ برهنه را گویند و پس سینه را گویند و چنگلی سینه و ارتاخه بود و ازان روز پلنگپوس اشتهار یافته اکثر اوقات در میان قند بار و غزنین بسری برود چون مکرر بخراسان شتافته دست برد سپا هیانه نموده توان گفت که شاه عباس از دور حساب بود مقارن این حال از عرض داشت فاضل خان واقعه بخاروکن بمساجع جلال رسید که چون ملا محمد لاری به برپا نمود رفت و خاطر اولیای دولت از ضبط و نسق صوبه و کن اهلینان پذیرفت و شاه هزاره پرویز با هاست خان و دیگر امرای صوبه ملک بهار و بنگال نهضت فرمودند چون خاطر از فتنه سازی دشمنانگ پروازی خان خانان مکرانی داشت و در آب پسران دور خدمت شاه جهان بود بصلاح و صواب بدید دولت خواهان او را نظر بند نگاه می داشتند و مقرر شد که متصل بدولتخانه شاه هزاره خیمه بخت او برپا کنند و جانا بیگم صبیبه او که در عقد از دواج شاه هزاره دامیال و شاگرد رشید پدر خود است با پدر یک جا بسر برد و جمعی از مردم معتبر بر در خانه او پاس دارند بعد از آنکه جمعی را بجهت ضبط اموال بردایره او فرستادند و خواستند که فهم نام غلام او را که از عهد پادشاه دولت او بود و شجاعت را با کاروانی جمع داشت مقید سازند او را ایچان خود را بدست دیگری نداد و پادشاه است افشرده با پسر و چندی از نوکران داد مروی داده جان فدا آبرو نمود و در خلال این احوال فضل خان دیوان شاه جهان که در بجا پور مانده بود بدرگاه والاشافته دولت زمین بوس دریا منت و مشمول عواطف خسروانه گردید و مقارن این خیر نبره آرائی شاه هزارگان با همدگر رسید شرح این داستان آنکه چون سلطان پرویز و هاست خان بجواله ال آباد رسیدند عبداللہ خان دست از محاصره قلعه باز داشته بچوسی مراجعت نمود چون دریا خان با نوبه کسار آب را استحکام داده بود و کشتیها را بجانب خود کشیده روزی چند عبید لشکر بادشاهی در توقف افتاد و شاه هزاره پرویز و هاستخان در کنار آب مذکور معسکر آراستند و دریا خان ضبط گذر پای نمود تا آنکه زمینداران بیس که در آن حدود اعتباری دارند سی منزل کشتی از اطراف بدست آوردند چند گروه بالاسے آب گذاری بهمرسانیده را بسری کردند تا دریا خان آگاهی یافته بدافعه و مقابله پرویز و لشکر بادشاهی از آب گذشت لا علاج دریا خان صلاح در توقف ندیده بجانب چو پور شتافت و عبداللہ خان و راجه بھیم نیز با شاه هزاره بطرف چو پور روان شدند و التماس نهضت بصوب بنارس کردند شاه جهان پروگیان حرم را بقلعه فلک اساس رهناس فرستاد و خود بطرف بنارس حرکت نمود و عبداللہ خان و راجه بھیم و دریا خان بنشکر پیوستند شاه جهان به بنارس رسیده از آب گنگ گذشت و بر کنار آب لونس اقامت نمود شاه هزاره پرویز و هاست خان بد مدینه رسیدند و آقا محمد زمان طهرانی را با ظایفه آنجا گذاشته از آب گنگ گذشتند و خواستند که از آب لونس عبور نمایند بمرم یک مخاطب

بخان دوران بفرموده شاه جان از آب گنگ بگذشت دروسے باقا محمد زمان آورد و محمد زمان بجهوسی شتافت بعد از چهار روز
 خان دوران با غرور و غرور در رسید آقا محمد زمان باستقبال شتافت دوران معرکه دستبرد می عظیم و کاری شگرت کرد خان دوران بعد از
 هزیمت سپاه خود در زنگاه توقف نموده تنها به طرف می تاخت می کوشید تا بقتل رسید سر او را بدرگاه شاهزاده پرویز فرستادند
 و از آنجا بر نیزه کردند رستم خان که سابقاً نوکر شاه جهان بود گر ختیه بشاهزاده پرویز پیوسته بود گفت خوب شد که حرام خور بقتل
 رسید جهانگیر قلیخان پسر عظیم خان حاضر بود گفت او را حرام خور و باغی نتوان گفت از جلال نکت تر مرد نباشد که در راه صاحب
 حسان داده و ازین بیشتر چه توان کرد بنگرید که اکنون نیز سرش از همه سرها بلندتر است با بجله بعد از واقعه خان دوران شاهزاده
 پرویز عظیم شادمان شد و آقا محمد زمان را نوازش فرمود بعد ازین واقعه شاه جهان با سرداران سپاه کنگاش نمود اکثر و نحوایان
 خصوصاً راجه بهیم صلاح و در جنگ صفت دیدند مگر عبداللہ خان که اصلاً راضی باین نمی شد و بعضی می رسانید که چون لشکر
 بادشاهی بحسب کیت بر سپاه ما فزونی دارد چنانچه لشکر بادشاهی قریب چهل هزار سوار موجود است و لشکر شاهی از نوکران
 قدیم و جدید تا هفت هزار سوار نمی کشد مناسب حال آن و صلاح دوران است که لشکر جهانگیری در همین سرزمین گذاشته خود
 را از راه آوده و لکنه بنواحی و هلی رسانیم چون این گروه انبوه بدالغوب شتافته نزدیک رسد بطرف دکن متوجه شویم ناگزیر لشکر
 بادشاهی از بسیاری گرانی و حرکت اسباب خشم عاوض شده آشتی خواهند کرد و اگر صلح صورت نماند دوران زمان بمقتضای
 وقت عمل باید فرمود شاه حجاج از کمال غیرت و جلالت این سخن را بسع قبول اصفا نموده قرار بر جنگ صفت داد و باین
 عزیمت پا در رکاب آورده ترتیب افواج فرمود و در قول خود ایستاده در بر نغار عبداللہ خان و چرنغار نصرت خان و در
 هراول راجه بهیم و بر دست راست راجه دریاخان با طایفه افغانان و بر دست چپ بهار سنگ و غیره پسران نرسنگد یو
 و در التمش شجاعت خان و شیر بهادر مخاطب بشیر خواجه و رومی خان میر آتش توپ خانه را روانه ساخت مقارن این
 حال شاهزاده پرویز و هابت خان صفوت بنبر و آراسته بعرصه کارزار شتافتند و کثرت سپاه بادشاهی بشاید بود که سه
 طرف لشکر شاه جهان را فرد گزفته حلقه سان در میان داشت و رومی خان میر آتش توپ خانه را پیش برد یکین که برابر گوله
 توپ انداخته باشد از غرایب اتفاقات آنکه یک گوله بر کسی نخورد و توپها سے گرم شده از کار بازماند و چون فاصله میان توپخانه
 و هراول فوج شاه جهان بسیار شد هراول لشکر بادشاهی بجانب توپ خانه بطمین خاطر شتافت مردم توپ خانه تاب
 نیاورده را هزیمت سپردند و توپ خانه بتصرف مردم بادشاهی درآمد از مشاهد این حال دریاخان افغان که در دست

راست ہراول بود بے جنگ راہ فرار سپرد و از برگشتن او فوج دست چپ ہراول نیزدیران گردید تا گزیر راجہ بھیم کثرت مخالفت خود را بنظر اعتبار در نیا در وہ با بعد دوسے از راجہ پوتان قدیمی خویش توسن بہمت برانگیزتہ بر قلب لشکر بادشاہے رسیدہ بہ شمشیر آبدار کارزار نمود و جتا جوت نامی فیلی کہ در پیش بود بزخم تیر و تفنگ از پا افتاد و آن شیرمیشہ جرات و جلالت بار اچوتان جان نثار پاسے مردانگی قائم کردہ آثار شجاعت او تہو رظاہر ساخت جو انان چیدہ و سپاہیان جنگیہ کہ بر گرد پیش سلطان پرویز و ہما بت خان ایستادہ بودند از اطراف و جوانب ہجوم آوردہ آن یکہ تاز را بہ تیغ بیدریغ بزخاک ہلاک می انداختند اقامتی داشت کارزار کرد و جان نثار شد و بھینم را ستور و پرتھی راجہ و اکھراج را ستور با چندے از ستوران روم دوست و عرصہ کارزار زخمی افتادند و از کشتہ شدن راجہ بھیم و برہم خوردن فوج ہراول شجاعت خان کہ رفیق فوج التمش بود نیز منہزم شد و شیر خواجہ کہ سردار این فوج بود قدم بر جا داشتہ مقتول گردید چون ہراول دلش از پیش برخاست و جنگ بقبول رسید فوج جو نثار کہ سرکردہ آن نصرت خان بود تاب نیا آوردہ طرح داد و شاہجہان بعبد اللہ خان کہ در بر نثار بود و جمعے از سپاہ کہ مجموع بہ پانصد سپاہ نمی کشد پاسے تحمل استوار کردہ دلاوران را ترغیب و تحریض می نمود تا آنکہ اکثرے کشتہ و زخمی شدند غیر از فیلان علم و توغ و قورخانہ خاصہ و عبداللہ خان کہ بجانب دست رست بانڈک فاصلہ ایستادہ بود چیزے بنظر در نمی آمد درین وقت تیرے بچلہ خاصہ رسید و از چل اسمہ ذات مقدس را بکبت مصلحتی محافظت نمود و شیخ تاج الدین را کہ از خلفاے خواجہ باقی است قدس سرہ کہ در ان سمرک ہمعنان شاہجہان بود تیرے بر رخسارہ خوردہ از بنا گوش سر بر آوردہ درین وقت شاہجہان یوسف خان را نزد عبداللہ خان فرستاد و پیغام کرد کہ کار بجاسے نازک رسیدہ مناسب حال و ملائم شان ما این ست کہ با بعد دوسے کہ ہمراہ ماندہ اند توکل بکرم الہی نمودہ بر قلب لشکر بادشاہی بتا زیم تا انچہ رقمزدہ کلک تقدیر است بظہر سد عبداللہ خان خود نزدیک رفتہ گفت کار از ان گذشتہ کہ بر تاخت و ترود اثرے مترتب گرد و این دست و پا زدن محض بیودہ و بیفائدہ است سلاطین سلف چون امیر تیمور صاحب قران و حضرت بابر بادشاہ و همچنین اکثر صاحبان داعیہ را در مبادی سعی و تلاش مکررین و قالیع اتفاق افتادہ و در ان حالت صعب ضبط احوال فرمودہ عنان از عرصہ کارزار منقطع ساختہ اند و بدین کامی قرار دادہ لہذا بدولتی رسیدہ اند و جمعی از فدویان کہ در رکاب سعادت حاضر بودند گستاخانہ دست بر جلو انداختہ سام آسبے از عرصہ کارزار بر آوردند و لشکر بادشاہے بر آوردے شاہی در آمدہ بغارت و ضبط اموال و اسباب پرداختند و این قدر را غنیمت شمرده بتعاقب

بجای

نخستینند و شاه جهان چهار کوی بر فراز قلعه ربهتاس نزول نمود و سه روز در قلعه توقف نموده از لوازم قلعه داری خاطر جمع ساخت
و سلطان مراد بخش را که در بهان ایام قدم بعالم وجود نهاده بود با دایه پادانکها در اینجا گذاشته با دیگر شاهزاده ها و اهل حرم بجانب
پلینه و بهار منضبت مشهور بود چون این اخبار بمساع قدسیه رسید بهایت خان را بخطاب خان خانان سپه سالار با مور ساخت
بنصب هفت هزاری ذات و هفت هزار سوار از قرار دو سپه و سه اسپه شرف اقبیاز بخشیدند و تمن و توغ طلاوه عواطف
گشت اکنون بجلی از سواخ دکن رقمزده کلک دقانع نگاری گردید چون ملک عنبر سیر حدود لایت قطب الملک شتافته بمبلغ
مقرر بی که هر سال بجهت خرج سپاه از وی گرفت و درین دو سال موقوف مانده بود باز خواست نموده مجدد العهد و
سوگند خاطر از ان جانب پرداخت و بجد و ولایت بند رسید و مردم عادل خان را که بخواست آن ملک مقرر بود و در زبون
و بے استعداد یافته غافل بر سر آنها تاخت و بندرتاراج نموده از اینجا با جمیعت و استعداد فراوان شتافت و چون عادل خان
اکثر از مردم کار دیده و سرداران پسندید خود را همراه لالاری بر برهان پور فرستاده بود و جمعی که بدفع شراد کفایت کنند حاضر
نداشت صلاح وقت در پاس عزت و محاربت خود دانسته و رقلعه بیجا پور متحصن گشت و با حکام برج و باره و لوازم قلعه داری
پرداخته کس بطلب ملاح لاری و لشکر که همراه او به برهان پور بود فرستاد و بمتصدیان صوبه مذکور بتاکید و مبالغه نوشت که حقیقت
اخلاص دولت خواهی من بر همه دولتخواهان ظاهر و چوید است و خود را از متعلقان آن در گداه می دانم درین دولت که عنبر بخش
با من چنین گستاخی نموده چشم آن دارم که جمیع دولتخواهان با دشاهی که در صوبه موجود اند بکمال من متوجه گردند تا این غلام
فضول را از میان برداشته سزای کردار در دامن روزگار او گذاشته آید در هنگامی که مهابت خان با شاهزاده پرویز متوجه
آل آبلو شد سر بلند را بے حکومت و حراست برهان پور باز داشته مقرر نموده بود که در مهلت کلی و جزوی بصواب دید ملاح لاری
کار کند و در این مقام هم دکن از صلاح او اعتراف نور زد چون ملاح بسیار چید شد و مبلغ سبک هون که قریب دوازده لک
روپیہ باشد بصیفته مدد خرج لشکر بمتصدیان آنجا داد و نوشته هانسے عادل خان در باب ملک مهابت خان رسید و او نیز بجز
این معنی نموده بمتصدیان دکن نوشت که بے تامل و توقف همراه ملاح لاری بملک عادل خان شتابند تا گزیر سر بلند را بے
بامعدودی در برهان پور توقف گزید و لشکر خان و میرزا منوچهر و خیر خان حاکم احمد نگر و جان سپار خان حاکم پیر در رضوی خان
و ترکمان خان و عقیدت خان بخشی و اسد خان و عزیز الله خان و عباد و راسه و او داجی رام و سایر امراد منصبداران که بکن
تعیینات صوبه دکن بودند با ملاح لاری بملک عادل خان بقصد استیصال عنبر شتافتند و چون عنبر ازین معنی موقوف یافت او نیز

نوشتاب بندہ سے درگاہ فرستاد کہ از غلامان در گاہ ام نسبت بسگان آنجناب دارم و سبے ادبی از من بطور نیامده بچہ تقصیر و کد ام
کنزہ در مقام خرابی و استیصال من در آمدہ اند و بہ تکلیف عادل خان و بہ تخریک ملا محمد برسر من می آیند میان من و عادل خان
برسر ملی کہ در زمان سابق بہ نظام الملک متعلق بود و الحال او متصرف گشته نزاع است اگر او از بندہ ہاست من نیز از غلامانم
مرا با او و او را با من واگذارند تا ہر چہ در مشیت حق است بطور آید آنها باین حرف و التقات نفرمودہ کوچ بر کوچ متوجہ
آنصوب گردیدند ہر چہ عنبر بالبحر و زاری افزود و ایشان بشتر شدت ظاہر ساختند ناگزیر از ظاہر بجا پور برخاستہ بحد رود
ملک خود پیوست و بعد از نزدیک رسیدن افواج عنبر دفع الوقت و مدارا نمودہ روزی گذرانند سعی در ان داشت کہ کار
بجنگ رسد و ملا محمد با مر اسے بادشاہی سرور و نبال دادہ فرصت نمی داد ہر چند سراندازی و مدارا می نمود حمل بر عجز و
زبونی او کردہ در شدت می افزودند چون کار بر وتنگ آمد و اضطرار دامن گیر گشت ناگزیر در روزی کہ مردم بادشاہی
غافل بودند و سے دانستند کہ جنگ نمی کند ترکہا از دور نمایان ایشان گردیدند کہ ترک جنگ نمودہ بر آمدہ اند و می خواہند
کہ گرختہ بروند درین وقت بر مردم عادل خان ریختند و میان مردم او و عنبر جنگ سخت در پیوست و بحسب تقدیر ملا محمد کہ
سوار لشکر بود گشتہ شد ازین جهت سپاہ عادل خان را سررشتہ انتظام کیستہ و جا دور اسے و او داجی رام دست
بکار نبردند و راه فرار پیوید عنبر ناگاہی کار خود کرد و شکست عظیم بر لشکر عادل خان واقع شد و اخلاص خان و غیرہ
بیست و پنج نفر از سران سپاہ عادل خان کہ مدار دولت او بر آنها بود گرفتار شدند و از ان گروه فرہاد خان را کہ تشنہ خون بود
از سر چشمہ تیغ سیراب ساخت و دیگران را محبوس گردانید و از امرای بادشاہی لشکر خان و میرزا منوچہر و عقیدت خان گرفتار
شدند و خنجر خان گرم و گیر خود را با حمد نگر رسانیدہ با تسکام قلعہ پرداخت و جان سپار خان نیز برگشتہ بہ سیر کہ در جاگیر او بود رفتہ
حصار سیر را مضبوط ساخت و جمعے دیگر کہ از ان در طہ ہلاک بر آمدند بعضی خود را با حمد نگر رسانیدند و گروہی بہ بہان پور
شتافتند و چون عنبر بمرا و خویش کامیاب گردید و آنچه در خیل او نگذشتہ بود بر عرصہ ظہور جلوہ گری نمود اسیران سر سنجہ تقدیر را
سلسل و محبوس بدولت آباد فرستاد و خود با حمد نگر رفتہ بمحاصرہ پرداخت لیکن ہر چند سعی نمود کارسے از پیش زلفت
ناکام جمعے را بردور قلعہ گذاشتہ بجانب بجا پور حنان عزیمت معطوف داشت عادل خان باز تحصن شد و عنبر تمام ملک
اورا تا حد و متعلقہ بادشاہی کہ در بالا گھاٹ بود متصرف گشتہ جمعیت نیک فراہم آوردہ قلعہ شولا پور را کہ پیوستہ میان
نظام الملک و عادل خان برسر آن نزاع می بود محاصرہ کرد و با قوت خان را با فوج عظیم برسر بہان پور فرستاد و در ہنگام

۱۰

میدان را از دولت آباد آورده قلعه شولا پور را بجزب دست و زور بازو سے قدرت مفتوح گردانید از استماع این اخبار
 وحشت آثار خاطر اقدس شاهنشاهی با شوق گرائید در خلال این احوال مکتوب نذر محمد خان دالی بلخ بنظر مقدس در آمد
 مضمون آنکه این نیازمند حضرت را بپناه پدر و والی نعمت خود میداند بلینگپوس سبب رخصت این خیر اندیش مصدر چنان
 گستاخی شد و الحمد لله که تا ویب شایسته یافت چون نیز غبار نقار در میان لشکر کابل و سپاه بلخ عاوشا شده امیدوار
 است که خانزاد خان را از حکومت کابل تغیر فرموده بجای او دیگرے را تعیین فرماید از آنجا که کام غشی شیده پسندیده
 است آنصوبه بهدار المہام خواجه ابوالحسن تفضیل یافت احسن المدرسیر خواجه بوکالت پدر بکومت و حراست کابل تعیین
 گشت و فرمان شد که پنج هزار سوار خواجه را بصنابلطه دو اسپه و سه اسپه تنخواه نمایند و احسن اند بخصب هزار و پانصدی و شصت
 سوار و خطاب ظفر خانی و عنایت علم فرق عزت بر افراخت و خلعت با شمشیر و خنجر مرصع و فیل صنیمه مرحوم بیدان گردید و فرمان
 شد که خانزاد خان روانه درگاه شود چون زمستان در آمد و خوبیا کے کشمیر آخر شد بنا بران تباریج بیست و پنجم شهر بود
 آیات اقبال بصوبه دارالسلطنت لاہور ارتقا یافت و در ساعت سید دوران شهر سیمنت بہر نزول دست داد متعارف
 آن صوبہ داری پنجاب از تغیر صادق خان برکن السلطنت آصف خان مقرر شد و در خلال این احوال بطرف ہرن منلوہ
 کہ از لشکر گاہ ہاسے خاص بود توجہ فرمودند و درین تاریخ خانزاد خان از کابل آمدہ شرف آستان بوس و ریانت و چون خاطر
 اقدس مظاہر از نشاط شکار و پرواخت عنان معاودت بدار السلطنت العطا یافت درین وقت عرض داشت
 ہما بت خان رسید مرقوم بود کہ شاہجہان از پٹنہ و بہار گذشتہ بولایت بنگالہ درآمد شاہ پرویز باجسا کہ منصورہ بلک بہار
 پیوست در اوراق گذشتہ بگاشتہ کلک سونخ بگا گشتہ کہ شاہجہان بداراب خان پسر خان خانان را سوگند دادہ بکومت و
 حراست ملک بنگالہ باز داشتہ بجت احتیاط زن اورا با یک پسر و یک برادر زاوہ ادہمراہ گرفتہ بود بعد از جنگ بونس و
 العطا عنان اورا در قلعہ رہتاس گذاشتند بداراب خان نوشتند کہ در گڑھی خود را بلا زمت رسانند و بداراب خان
 از ناراستی و زشت خوئی صورت حال را طور دیگر در خاطر نقش بستہ عرض داشت نمود کہ زمینداران با ہم اتفاق کردہ ملوہ محاصرہ
 می دارند ازین جہت تو انم خود را بختی دست رسانند چون شاہجہان از آمدن داراب بایوس شد ہمراہ جمعی کہ مصدر کاری و
 ترور سے توانند شد نمازہ بود ناگزیر از آشوب علت خاطر سپرداراب را بعد از خان حوالہ فرمودند و کار خانجات و بیانات
 ہمراہ گرفتہ بہان راہ کہ از دکن آمدہ بود نہر امیت عزیمتہ بر افراشتند و چون داراب چنین اداسے ناپسندیدہ بظہور آورده خود

مطرو دازل و ابد ساخته جدا شد خان سپهر جوان ادرابقل رسا پند و شاهزاده پرور و صوبه بنگاله را بجا گیر مهابت خان و سپهرش خواه
 فرموده عنان معاودت مصلحت داشت و حکم بزینداران بنگاله شد که ادراب را که در قیبل داشتند دست تعرض از او کوتاه داشت
 روانه ملازمت سازند و او آمده مهابت خان را دید و چون خبر آمدن ادراب بعرض اشرف اقدس رسید مهابت خان فرمان شد
 که در زنده داشتن آن بلسعادت چه مصلحت باید که برسیدن فرمان گیتی مطلع سران سرگشته با دیده عنایت و گمراهی را بدرگاه
 عدالت پناه روانه سازد و با بجز مهابت خان بوجب حکم عمل نموده سرش را از تن جدا ساخته بدرگاه فرستاد و درین هنگام
 خانزاد خان را خلعت خاصه و خمر مرغ با پهل کتاره و اسب خاصه مرحمت فرموده بصاحب صوبگی بنگاله فرستادند و مقارن
 آن فرمان جهان مطلع بطلب عبدالرحیم که پیش ازین خطاب خانخانانی داشت صادر گشت و چون در صوبه دکن شورش عظیم
 دست داد و جمعی از اعیان لشکر سپهر سرخچه تقدیر گشته و قلعه دولت آباد و جوس مانند و شاه جهان از ملک بنگاله بصوب ملک دکن
 جهان انعطاف تانفت ناگزیر مخلص خان بر جتلی استعمال نزد شاهزاده پرور و دستوری یافت که سزاوی نموده ایشان را
 با مراسی عظام روانه دکن سازد و در نیوا قاسم خان را از تغیر مقرب خان حکومت و حراست اگره خلعت اختیار بخشیدند و
 درین تاریخ عرض داشت اسد خان بخشی فکن از برهان پور رسید نوشته بود که یا قوت خان حبشی با ده هزار سوار موجود بهلکا پور
 که از شهر بیست کرده مسافت است رسیده و سپهر بلند رای از شهر برآمده قصد آن دارد که جنگ اندازد و فرمان بتاکید تمام صادر
 شد که زینهار تا رسیدن کمک و مدد و قلع بکار برنده تیر جلویی نکند و با استحکام برجا پد اخته و در شهر محکم گزینند و راه اسطاعتند
 مسند هزاروسی پوری ارتفاع رایست اقبالی آیت برستو و جود بجانب کشمیر اتفاق افتاد و از وقایع که در اجداد ایست
 ظهور آمدند که شاه جهان ولایت دکن رسیده و غنیمت شروع در خدمتگاری نموده بجهت هواخواهی ایشان نوحی بسد کردگی
 یا قوت خان بخواسته برهان پور فرستاده که با قوت خان در تاراج پردازند و بشاه جهان نوشت که بزود رسد بدالصبوب حرکت
 نماید شاه جهان بدان سمت توجه نمود و دیل گانورا تخیم ساخت و جدا شد خان و محمد تقی مخاطب شاه قلی خان را بفرج تعین
 نمود که باتفاق یا قوت خان برهان پور را محاصره نموده بلوازم قلعه گیری پردازند و متعاقب آنها خود نیز متوجه شد و بلابلغ
 که در سواد شهر واقع است فرود آمد و اورتین و دیگر بندها را با دشاها که در قلعه بودند در استحکام شهر و حصار و شراط تمام
 و لوازم کار آگهی بتقدیم رسانیده و تحصن گشتند و شاه جهان فرمود که از یک طرف جدا شد خان و از جانب دیگر شاه قلی خان
 بقلعه بچسبند و تقصیر او در طرفی که جدا شد خان بود غنیمت بجوم آورد و جنگ حسب پیوست و شاه قلی خان با فدائی خان جانان را